

יום רביעי כ"ב בשבט תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

ניתן להפיץ לזיכוי הרבים תחת השם 'נר שמואל' בלבד

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

כתובות - ט'

1. ר' אלעזר: האומר פתח פתוח מצאתי נאמן לאוסרה עליו [אבל לא להפסידה כתובתה]. באיזה אופן נאמן? באופן רגיל אינה נאסרת כיון שנחשב ספק ספיקא - א. האם תחתיו ב. האם ברצון.
 - א. באשת כהן שנאסרת אף באונס יש ספק אחד.
 - ב. באשת ישראל כשקיבל אביה קידושין עבורה כשהיתה פחותה מבת ג' שנים, ובודאי נבעלה לאחר אירוסיה, שהרי בגיל שלש בתוליה חוזרים.
2. לכאורה כבר מצינו את דין 'שוויה אנפשיה חתיכה דאיסורא' במשנה: 'האומר לאשה קדשתך והיא אומרת לא קדשתני היא מותרת בקרוביו והוא אסור בקרובותיה' מה א"כ חידש ר' אלעזר?

בקידושין הוא יודע בוודאי שקידשה, אבל ר' אלעזר חידש שאוסר על עצמו אף במקום שיתכן שאינו בקי מהו פתח פתוח.
3. באיזה אופן אמר ר' אלעזר שאשה נאסרת על בעלה?
 - א. להו"א: רק כשיש קינוי וסתירה [התראה ויחוד] והראיה ממעשה דוד ובת שבע שלא היה קינוי וסתירה ולכן לא נאסרה על אוריה. ונדחה: א. זה סותר את דבריו כאן שנאמן אף בפתח פתוח. ב. וכי בעדים לא נאסר...
 - ב. למסקנא: רק בשני עדים, וכשהיה קינוי וסתירה אפילו בעד אחד. וטענת פתח פתוח לגבי הבעל נחשבת כשני עדים. והטעם שבמעשה שהיה לא אסרה על אוריה אע"פ שהיו שם עדים הרבה:
 - א. לא הלכה אל דוד ברצונה והיה זה אונס.
 - ב. כשמת בעלה נמצא שהיתה מגורשת. שהרי כל היוצא למלחמת בית דוד כותב גט לאשתו 'ואת ערובתם תקח' דברים המעורבין בינו לבינה.
4. בתקנת 'נשאת ליום הרביעי' מה החשש אם נתקד דעתו?

אין לפרש שיפסיד הבעל בכך שמתחייב לה כתובה של מאתיים אע"פ שאינה בתולה, כיון שמה אכפת לחכמים אם רוצה לתת לה מתנה. אלא כדי שיבא לאוסרה עליו.

להו"א: בטענת פתח פתוח. וראיה לר' אלעזר.

ונדחה: שיתכן שנאמן רק בטענה שלא מצא לה דמים שהיא טענה ברורה אבל בטענת פתח פתוח יתכן שאינו מבין.
5. רב יהודה בשם שמואל: האומר פתח פתוח מצאתי נאמן אף להפסיד כתובתה. רב יוסף טען שכבר שנינו כן. היכן?

האוכל אצל חמיו ביהודה שלא בעדים אינו יכול לטעון טענת בתולים כיון שהיו נוהגים שמתייחד עמה ויתכן שבא עליה. ומשמע שבגליל נאמן. ואין לפרש שבא לאוסרה עליו, שא"כ אף ביהודה היה נאמן.

אלא הכוונה שבא להפסידה כתובתה ולכאורה כשטוען 'פתח פתוח' ונאמן אע"פ שאין לו עדים כיון שאין אדם טורח בסעודה ומפסידה. ונדחה: מדובר שטוען טענת דמים שהיא טענה ברורה - כשהיו שושבינין שבדקום וראו שלא איבד את המפה.